

Cooperativismo e Enonomía Social, nº 33 (2010-2011), pp. 145-148

**“ALCANCE DA NULIDADE DUN CONTRATO DE
FINANCIAMENTO DUNHA COOPERATIVA E O PODER DE
REPRESENTACIÓN DOS SEUS ASINANTES.
Comentario da SAP de Cáceres núm. 439/2010 (Sección 1),
de 9 novembro de 2010”.**

Mª Jesús RODRÍGUEZ MIGUEZ

1.- Consideracións previas.

No actual contexto de crise económica, un dos problemas máis acuciantes cos que se encontran as empresas é a falla de liquidez, xa que as fontes tradicionais da mesma atópanse moi reducidas. Obviamente, non son alleas a estas dificultades as sociedades cooperativas que, pola súa propia natureza, con frecuencia son empresas cun reducido capital.

O caso examinado en Apelación pola Audiencia Provincial de Cáceres ten por obxecto un contrato destinado a facilitar liquidez a unha delas, a través dun contrato celebrado co unha empresa comercializadora dos produtos da cooperativa, pero que vai actuar, neste suposto, como financiadora, vinculando dito contrato a unha futura relación contractual de comercialización.

Xunto a esta característica, o obxecto do litixio céntrase na nulidade ou non da relación contractual cando os representantes da cooperativa poidan non dispor do poder necesario para comprometela, e polo tanto, o alcance xurídico das relacións contractuais asinadas no nome da cooperativa polos seus representantes

A nulidade dos contratos e o alcance do poder de representación constitúen, deste xeito, as dúas claves do caso que de xeito resumido imos comentar.

2.- Antecedentes.

A sentenza obxecto do noso comentario foi dictada en Apelación pola Audiencia Provincial de Cáceres, ante a que se recorre o previo pronunciamiento do Xulgado de 1ª Instancia núm. 1 de Plasencia, recaída no Xuízo Ordinario núm. 564/09, de data 29 de Abril de 2010, onde o Xuíz pronunciouse do seguinte eito:

"FALLO: Estimo parcialmente a demanda interposta por Sociedade Cooperativa "San Marcos" de Casas del Monte fronte a Grupo Alba Internacional, S.L.L. e na súa virtude se declara anulado o acordo de comercialización asinado o 12 de abril de 2007 entre ámbalas dúas. Desestimo a demanda en canto as restantes peticións, absolvendo delas á demandada. Non se establece condena en costas. Cada parte abonará as causadas a súa costa e as comúns se abonarán por metade. Así por esta a miña sentenza..."

A Cooperativa, como demandante /apelante, pretendía a nulidade non só do contrato de comercialización senón tamén do contrato de financiamento celebrado un mes antes que aquel (e posterior anulación de varios pagares) pero soamente no que a vinculación da Cooperativa se refire (non a nulidade do documento con respecto a os seus asinantes) fundamentando a súa pretensión no feito de que os asinantes do acordo actuaron ao marxe da Cooperativas, extralimitándose no desenrolo das súa funcións co pleno coñecemento dos representantes da outra sociedades, de tal xeito que eles se quedasen vinculados por actuar pola súa conta e risco.

Centran os seus esforzos nun intento de probar que os representantes da parte demandada actuaron con dolo, conscientes en todo momento de que o Presidente e o Xerente da Cooperativa actuaban pola súa conta, pero como xa se pronunciou o Xuíz de instancia no Fundamento 2º da súa sentenza o contrato de financiamento suscrito entre os representantes da Cooperativa e o Grupo Alba foi válido xa que a proba practicada non acredita o dolo da demandada que se alega, o cal debe ser probado posto que a boa fe se presume, e así o entendeu tamén a Sala:

"Pois ben, non existe incongruencia na sentenza de instancia, pos no mesmo fundamento xurídico se analiza con profusión que a actora en modo algún ha probado que os representantes da parte demandada actuaran con dolo, antes o contrario, contrataron con quen tiña a representación legal da Cooperativa, e non tiñan por qué coñecer as relacións internas que puideran existir entre a Cooperativa e os representantes, máxime cando en el contrato intervíñ Don Conrado, á sazón Xerente da Cooperativa, de modo que os representantes da demandada no tiñan dú-

bida que estaban contratando coa persoa habilitada para dicho fin. Obviamente, a demandada non lle pode afectar as posibles accións que correspondan a Cooperativa contra s seus representantes no caso haber actuado extralimitándose nas súas funcións ou de forma irregular, pero insistimos, elo en nada afecta, nin menos aínda pode provocar a nulidade do contrato de financiamento, no que concorren todos e cada un dos requisitos do artigo 1.261 C.C” .

Así a Sala, destaca, que:

"Se pretende anular o contrato de financiamento, no que a vinculación da Cooperativa se refire, e dicir, pretende que dito contrato non teña eficacia fronte a Cooperativa, cando xa dixemos que, con independencia das relacións internas que podan existir entre a actora e seus representantes, que en modo algún poden afectar a demandada, o contrato firmouse polos representantes da Cooperativa, quedando a mesma vinculada, de conformidade co disposto nos artigos 36.4 e 39 da Lei 2/1.998 do 26 de marzo de Cooperativas de Extremadura".

A vista do exposto, a AP pronunciouse desestimando na súa integridade o recurso interposto, confirmando a sentenza apelada e cargando as custas do procedemento a parte apelante.

3.- Comentario.

A Lei 2/1.998 do 26 de marzo de Cooperativas de Extremadura sinala no seu artigo 36.4: "*O Presidente do Consello Rector, que o será tamén da sociedade cooperativa, terá a representación legal da esma, sen prexuízo de incorrer en responsabilidade si a súa actuación no se axusta a os acordos da Asemblea Xeneral o do Consello Rector*"

Pola súa parte, o artigo 39 sinala nos seus apartados 1 e 4:

"1. Se os estatutos o prevén, a Asemblea Xeneral poderá acordar a existencia na sociedade cooperativa dun Xerente, coas facultades que lle houberan sido conferidas a escritura de poder. [...]

4. O Xerente deberá realizar as súas funcións coa dilixencia d un ordenado xestor e un leal representante e está obrigado ao sixilo profesional durante e despois do seu contrato coa sociedade nun período de dous anos. Responderá fronte a sociedade cooperativa de calquera prexuízo que cause aos intereses da mesma por haber procedido con dolo, negligencia, exceso nas súas facultades ou infracción das ordenes e instrucións que houbera recibido do Consello Rector. Tamén responderá o Xerente persoalmente,

fronte os socios e fronte terceiros, polos actos que lesionen directamente intereses de estes.[...]”.

En definitiva o que pretender deixar claro a sentencia e que polo seu nomeamento se lles presume a autorización para firmar documentos mercantís, sempre que expresan a súa condición, pos tal autorización e expresión son requisitos para que quede obrigada a persoa representada, neste caso a Cooperativa, e ten a súa base e fundamento en coñecer sempre a cualidade e condición dos que actúan, de tal forma que pretender que interviñon pola súa conta e risco, implicaría concederlles unha especie de facultade de elección entre ver afectados a esfera dos seus propios intereses patrimoniais ou os da entidade a la que representa, deixando a demandada a expensas de semellante decisión.